

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

זמר השנסונים הצרפתי הנודע איב מונטאן, בליווי תצלומים נערת-הזהר ויווה רודף-שיר וכתה בכתבה נוספת, מלווה תצלומים, תחת הכותרת: יווה פשוטה כמשמעה — כאשר המילה "פשוטה" מתייחסת לעירום, היחסי לאותה עת, בתצלומים הנלווים. בשער הגיליון: ראשי-משלה רודף בך-גוריון.

גיליון העולם הזה, שראה-אור השבוע לפני 25 שנה, הביא כתבת-שער תחת הכותרת: יריב של סבא (הרימוזת על שמיהעט של בך-גוריון, סבא של יריב) על נכדו של שר-הביטחון, הספור מחזיקת-הביטחון. אחד מתצלומי הכתבה, הראה את בך-גוריון מעניק סיכת מרם לבוגר קורס-קצינים, עם הכיתוב: נכדים של אחרים מקבלים את סיכת המרם. השניה בסידרת הכתבות של ראש מערכת העולם הזה, הייתי פועל דחק, פורסמה תחת הכותרת: מיזמוז בצל האילנות. מסע וציאדוסן של קטנטנים לאילת הובא תחת הכותרת: קטנויאדה אל אילתו, ולוה בתצלומים של צלם-המערכת שדתלחה למסע תחת הכותרת: איב בתלאביב רוח על ביקורו הראשון בארץ של

פורים 1959 ★ המכון של שמואל מרלין ★ אופרה בגרוש וטרגדיה בגרוש

העם

גובי-מיסים ועסודריים

במשך שלושה ימים התנהלה מילחמת העצבים בין אלוהים ובין ילדי ישראל: יהיה גשם? לא יהיה גשם? הילדים ניצחו. שבכיי-חגיגות ויובלות, התכוננו אורחי ישראל לפורים. אולם החג העתיק הצליח ככל זאת להוציאם מן השיגרה. ילדים בני כל הגילים — בני 1 עד בני 99 — ביקשו מחסה מצרות היוסיום בתוך עולם-דימונות של תחפושות. אך גם בימיהחג לא הרקיע הדימיון תמיד מעל לבעיות האפורות. חנווני חיפה, שנתבקשו לקשט את חלונותיהם באיחול-יפורים, חלמו

יום את שרשרת המוסדות שהובילו לבסוף להקמת הוועד העברי לשיחרור לאומי. שאסף ססף למען האירגון הצבאי הלאומי, הרעיש את אמריקה במודעות אנטי-בריטיות והתנהג כממשלה ישראלית בגולה. שותפו במאמצים אלה, שהקימו נגדם את המנגנון הציוני האדיר, היה הלל קוק, שקרא לעצמו פטר ברגסון. קוק, שהתפרסם יותר, היה איש-הקשרים הזריז של הוועד. מרלין היה הכוח האינטלקטואלי. יחד יצרו קשרים עצומים, אספו מסכים הוגי-דעות, אנשי-היון וסנאטורים. המוסד התפרק עם הקמת המדינה. קוק ומרלין באו ארצה, נבחרו שניהם לכנסת הראשונה ברשימת תנועת-החרות. אולם שניהם התייאשו עד מהרה ממפלגתם, שבה ראו חלק מן המייסד הקיים בישראל. קוק חזר לאמריקה, הפך אחד

קטנוע כמו ג'יפ 1000 קטנועים הבטיחו להשתתף במסע הקטנויאדה לאילת, לרגל מתיחת הכביש החדש לפני 25 שנה. ביום הזינוק התייצבו רק 240; לבאר-שבע הגיעו רק 200 ולאילת — 140. אבל כולם חזרו צפונה והראו את כוחם, כאשר הסתערו קדימה, כאילו נהגו בג'יפים, במעלה-העצמאות התלול.

כמעט פה אחד על אותו נושא: בניין מסי-הכנסה הופך לתיאטרון, לוי אשכול משחרר את העם מן ההיטלים. הרבר נראה כחזון משיחי כה מרחיק לכת, עד ששום נשיית אוכלי-אדם לא יכלה להתחרות עמו.

מדיניות

מוות בעברית

הטלפון מס' 81460 בניר-יוק צילצל. בצד השני של הקו ריבר קול בעברית. בשורתו היתה קצרה ותכליתית: הוא איים במוות על בעל הטלפון. כעבור כמה ימים צילצל הפעמון בדירה שברחוב 62 מס' 27. המבקר היה צעיר רובר עברית. גם בשורתו היתה קצרה ותכליתית: הוא איים במוות על בעל הדירה. הטלפון והדירה היו שייכים למוסד הנושא את השם המכון לענייני הים התיכון. האיומים היו מופנים לאיש שהוא הרוח החיה שלו: שמואל מרלין, אורח ישראלי וחבר הכנסת הראשונה. ממשלת אצל בגולה. אין זו הפעם הראשונה שמרלין עורר את חמתם של רובי-עברית באמריקה. לפני כמעט עשרים שנה, כשהגיע לראשונה מפולין לארצות-הברית,

פסקי השבוע

● **ח"כ מקי תוסיק טובי**, על פסקי-הדין במישפט אלוף-מישנה **יעזשבר שדמלי**: "עד עכשיו היתה רק אופרה בגרוש, עכשיו יש גם טרגדיה בגרוש".
● **יוסף אלמוגי**, ראש מטה הבחירות של מפא"י, אם מיפלת אחדות-העבודה תמשיך בדרך של השמצת מפא"י, היא תיהפך למיפלת אחדות-האבורה".

שכמה מידידיו בארץ התלכדו ליום פעולה חרשה, נסע מרלין לארצות-הברית מתוך תיקווה להקים שם בסיס פוליטי, שישפיע מבחוץ על התפתחות המרחב.

תוצאת פעולתו נתגלתה לפני חצי שנה, ירדה כרעם ביום בהיר על המנגנון הציוני באמריקה. היתה זאת חוברת מהודרת של המכון לענייני הים התיכון, מייסודו של מרלין, שכללה הצעה מפורטת לפיתרון בעיית הפליטים הפלסטיניים. עיקרה: מתן בחירה לכל פליט לחזור לישראל או לקבל פיצויים ולהתיישב בארץ ערבית.

300 אלף דולר. לפני כמה שבועות גבה המכון את הריבית על ההצעה. היא באה בצורה בלתי-צפויה: פניה מטעם ועדת-החוק של הסנאט האמריקאי.

ועדה זו החליטה להשקיע 300 אלף דולר בשורת מחקרים, שיבחנו מחדש את מדיניות ארצות-הברית בעולם. חלק מן המחקרים צריך להתבצע על-ידי ממשלת ארצות-הברית ופקי דיה, שיומנו להעיד בוועדה. חלק שני הוחלט להטיל על מוסדות מחקר פרטיים, בעיקר

היום: 25 שנה אחרי כולם הגיעו לאוניברסיטה

הוא היה הנבר הראשון והאחרון של רודף בך-גוריון (ראה כתבת-השער). גם הסכתא פולת,אהבה אותו מאוד והיתה זאת היא שהפעילה את קשריה כדי שיריב בך-גוריון יתקבל לעבודה האקדמית. היתרון של השירות בעתודה האקדמית ידוע: הוא רוחה את שירות-ההכנה עד לאחר סיום הלימודים האקדמיים ומאפשר להתחיל את השירות, בדרג-כחל, בדרגת קצונה, שאותה מקבלים בקדושים הצעירים בחופשות הלימודים. **ארכיטקטורה בטכניון**. יריב, שתואר כבעולם הזה כבחור טוב וסימפאטי בזכות עצמו, רצה, בסך-הדך, לצאת עם גרעין התנועה שלו לנחל. ולא היה איכפת לו שהיה אליו, בטכניון, נכדו של ראש-הממשלה ושר-הביטחון, היה נוקשה (בך-גוריון קודר אותו, או אנתנו נקדע אותו), אבל לסבתא היה איכפת שהנכד ילך ללמוד ומיד. עד מהרה גילה יריב, כפי שהוא נזכר היום, שה"לא זה". הוא חזר לנחל, וכשסיים את 30 החדש שלו (שירות-ההכנה אותה עת היה של שנתיים וחצי) עלה לירושלים והתחיל לומר מה שתמיד רצה באמת — תיקשורת-המגנים. היום הוא מרצה באוניברסיטת תל-אביב ובראיון ומרבה להשמיע את ריעותיו בנושאי המיקצוע. **מרצה-המדינה בניר-יוק**. גם שמואל מרלין, מייסד המכון לענייני הים-התיכון (ראה כתבה מדיניות: מוות בעברית) היה עד לפני חודשים אחרים, עת פרש לגימלאות, איש אוניברסיטה, הוא שימש כמרצה לממשל משווה בחוג מרצה-המדינה באוניברסיטת ניר-יוק.

נכדו של שר הביטחון - פטור מחובת הביטחון!

יריב של סבא

שוב תצלומים של יריב של סבא

"העולם הזה": 1121
תאריך: 25.3.1959

מדריך שימושי לרווק

מדור ההתכתבות, מכתבים לרות, הביא שורת נוסחות מוסכמות-מראש, באתרים שרי נים, לפניית ממנו אליה:

בגן הציבורי

סילחי לי, האם הספסל תפוס?
האם לא קר/חסידי לגבי עונה זו של השנה?
האם מותר לי להציע לך לשוטט קצת בגן?
מבין העצים אפשר לראות את המקום שבו אני מתגורר. אחותי בטח נמצאת בבית. היא תוכל להגיש לנו קפה. לא, לא, אני מבטיח לך —

ברכבת

סילחי לי, האם הספסל תפוס?
האם לא קר/חם מדי לגבי עונה זו של השנה?
משונה. גם אני נוסע לחיפה/ירי שלים-תל-אביב.
את רוצה שארים את החלוקי להוריר את הווילון?
אפשר לראות אותך בתל-אביב/חיפה/ירושלים?

בדירה

זה ההול, הוא צפוף.
זהו פינת-העבודה שלי. היא קטנה מדי.
זהו המיטבה, נודף בו ריח-מאכלים. זהו חדר-השינה.

בבית-המישפט

אין זה כתב-יד.
אני מכחיש זאת בכל תוקף.
אני אערער.

אוניברסיטאות. אחרי כמה שיחות החליטה הוועדה להטיל על המכון לענייני הים התיכון לבצע למענה מחקר על הנושא: "מדיניות החוץ של ארצות-הברית במיורח הקרוב".

על המכון הוטל לערוך מחקר יסודי, להגיש דוח מקיף בתוספת מסקנות והמלצות מעשיות. **הקואליציה הסודית**. מדיניות-החוץ של ארצות-הברית מבוצעת על-ידי הגנאי ומישרר החוץ, שאינם תלויים בסנאט. אך הסנאט ובית הנבחרים קובעים בכל ענייני התקציב אשר בלעדי לא תיתכן שום מדיניות. מכאן ששום אדם בממשלת ארצות-הברית אינו יכול להתעלם מהמלצות ועדת-החוק של הסנאט.

לכן הודעו כמה חוגים מהחלטת הסנאט להזמין את המחקר, ולשלם למכון כמה רכבות רולארים תמורתו. כי הדוח עשוי להמריץ את הסנאט לקבוע יחס חדש לתנועה הלאומית הערבית, לסיכסוך הערבי-ישראלי, לענייני-הנפט ולבעיית הפליטים.

נגד ההצעה קמה קואליציה סודית מוזרה ביותר. מאחרי הקלעים פעלו במשותף סוכני המנגנון הציוני אריה-השפעה, השגרירים של מדינות ערב והתועמלנים עתירי-ההון של חברות הנפט האמריקאיות — שלושה גורמים המעוניינים בקיום המצב הקיים במרחב. אולם לא קל להפר החלטה חגיגית של הסנאט אחרי קבלתה. ההזמנה לא בוטלה, ולפני ימים מעטים שילם הסנאט מיקדמה גדולה למכון. גם אימירה-רצח בטלפון ופנים-אל-פנים לא הרגיעו איש.